31997D0178

L 75/44 ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ 15.3.1997

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА
от 10 февруари 1997 година
за определяне на методологията за прехода между Европейската система на национални и регионални сметки на Общността (ESA 95) и Европейската система на общи икономически сметки (ESA второ издание)

(текст от значение за ЕИП)

(97/178/ЕО, Евратом)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия,

като взе предвид член 8, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2223/96 на Съвета от 25 юни 1996 г. относно Европейската система от национални и регионални сметки на Общността [1], и член 6 от Директива 89/130/ЕИО, Евратом на Съвета от 13 февруари 1989 г. относно хармонизирането на образуването на брутния национален продукт по пазарни цени [2],

като има предвид, че Комисията предвижда вдигането на ограниченията за БНП на държавите-членки, изчислен към 31 декември 1998 г.;

като има предвид, че има различия между резултатите произтичащи от използването на ESA 95 и използването на ESA второ издание;

като има предвид, че за да се приложи член 8, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 2223/96 относно ESA 95, е необходимо да се определят, най-късно до месец декември 1996 г., различията в определенията между ESA 95 и ESA второ издание, и да се оцени тяхното влияние, за да се извличат данни за БВП и БНП в съответствие с ESA 95;

като има предвид, че ако по-нататъшни различия между ESA второ издание и ESA 95 имащи влияние върху БВП или БНП са установени след приемането на това решение, Комисията трябва да вземе мерки, в съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 2223/96, за изменение на приложението към това решение;

като има предвид, че член 19 от Регламент (ЕИО, Евратом) № 1552/89 на Съвета от 29 май 1989 г. за прилагане на Решение 88/376/ЕИО, Евратом относно системата на собствените ресурси на Общностите [3], предвиждащ че заедно със засегнатата държава-членка, Комисията трябва всяка година да проверява съвкупните величини осигурени за целите на собствените ресурси, особено в случаите нотифицирани от Комитета по БНП;

като има предвид, че мерките предвидени в настоящото решение трябва да бъдат приложени, като се вземе предвид принципът за ефективност на разходите като едновременно се осигурява добро качество на оценките на БВП и БНП;

като има предвид, че мерките предвидени в настоящото решение са в съответствие със становището на комитета учреден с член 6 от Директива 89/130/ЕИО, Евратом,

---

(1) ОВ L 310, 30.11.1996 г.,стр. 1.
(2) ОВ L 49, 21.2.1989 г., стр. 26.
(3) ОВ L 155, 7.6.1989 г., стр. 1.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Различията в определенията между ESA второ издание и ESA 95, които са били установени и съгласувани от Комитета за БНП преди 31 декември 1996 г. и които имат влияние върху БВП или БНП, са дадени в приложението. Държавите-членки оценяват и документират всяко от тези различия в определенията, като прилагат принципа установен в член 2. Те трябва да дадат на Комисията необходимата информация и обяснения по всяка от разликите в съответствие с член 5 от Директива 89/130/ЕИО, Евратом.

Член 2

Данните за БНП базирани в ESA второ издание и предоставяни в съответствие с Директива 89/130/ЕИО, Евратом и данните за БВП предоставяни в съответствие с Регламент (ЕО) № 3605/93 на Съвета от 22 ноември 1993 г. за прилагането на Протокола относно процедурата при свръхдефицит, приложен към Договора за създаване на Европейската общност [1], са извлечени от данните базирани в ESA 95 и предавани от държавите-членки в съответствие с член 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2223/96 като регулира тези крайни данни в съответствие с влиянието на различията в дефинициите между ESA второ издание и ESA 95 цитирани в член 1.

Този принцип може да бъде обобщен в следните уравнения:

а) данни за БВП, базиращи се на ESA второ издание

= данни за БВП, базиращи се на ESA 95

— сумата от сборовете изразени количествено за различията в дефинициите между ESA второ издание и ESA 95, цитирани в член 1;

б) данни за БНП, базиращи се на ESA второ издание

= данни за БНП базиращи се на ESA 95

— сумата от сборовете изразени количествено за различията в дефинициите между ESA второ издание и ESA 95 цитирани в член 1.

Член 3

1. Разпоредбите установени в членове 1 и 2 от настоящото решение се прилагат към:

а) данните за БНП за 1998 г. и последващите години, които са набирани в съответствие с Директива 89/130/ЕО, Евратом, и докато Решение 94/728/ЕО, Евратом на Съвета от 31 октомври 1994 г. относно системата на собствените ресурси на Европейските общности [2] остава в сила;

б) данните за БВП за 1998 г., които са набирани за целите на Регламент (ЕО) 3605/93.

Тези разпоредби могат да се прилагат така също към:

в) данните за БНП и БВП за годините от 1995 до 1997, които държавите-членки могат да дават въз основа на ESA 95 за целите на директивата и регламента посочени в параграф 1, букви а) и б).

2. Когато данните обхванати от параграф 1, буква в) са набирани, държавите-членки, по искане на Комисията, дават сумите получени от различията в определенията между ESA второ издание и ESA 95.

Член 4

Ако Решение 94/728/ЕО, Евратом остане в сила след 31 декември 1999 г., Комисията ще преразгледа настоящото решение и ще вземе, при необходимост, всички съответни мерки.

Член 5

Адресати на настоящото решение са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 10 февруари 1997 година.

За Комисията

Yves-Thibault DE SILGUY

Член на Комисията

[1] ОВ L 332, 31.12.1993 г., стр. 7.

[2] ОВ L 293, 12.11.1994 г., стр. 9.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРОМЕНИ ОТ ESA 79 В ESA 95 ЗАСЯГАЩИ БВП ИЛИ БНП

Списък на промените

Следните концептуални промени с отражение върху БВП или БНП са описани в този документ:

1. Критерии за пребиваване
2. Финансови посреднически услуги измерени косвено (Fisim)
3. Застраховка
4. Преки инвестиционни приходи
5. Приход от лихви
6. Култивиран естествен растеж на растения
7. Компютърен софтуер и големи бази данни
8. Военна екипировка и превозни средства, различни от оръжейните
9. Напредваща работа по услугите
10. Разходи за разработване на полезни изкопаеми
11. Разходване на основен капитал за пътища, мостове и други.
12. Правителствени лицензи и такси.
13. Оценка на продукция за собствено крайно потребление и продукция за свободна дейност.
14. Стойностен праг на инвестиционните средства.
15. Пазарни/непазарни критерии.
16. Субсидии.
17. Развлечения, литературни и художествени оригинали.
18. Услуги, свързани с лицензирането на използването на развлечения, литературни и художествени оригинали.
19. Гаражи.
20. Такси за регистрация на лек автомобил, плащани от домакинствата.
21. Възнаграждения и надници в натура.
22. Лицензи за използване на нематериални непроизводствени активи.
23. Гербов налог.

Терминология

Необходима е предварителна забележка относно терминологията. Следва да се съблюдава, че различните понятия от ESA 79, съдържащи се във въпросниците за БНП, са премахнати в ESA 95. Примерите са продукцията на пазарни цени (P10), брутната добавена стойност по пазарни цени (N1p) и крайното потребление на икономическата територия (P3B). Все пак фактът, че някои понятия от ESA 79 са били заместени с по-подходящи в ESA 95, очевидно не означава, че старите понятия не могат да бъдат включени в контекста на ESA 95. Агрегираните показатели от ESA 79 могат, разбира се, да бъдат изчислени от детайлните национални сметки на основата на ESA 95, при условие че всяка от промените в понятието е отчетена отделно. Даже ако брутната добавена стойност по пазарни цени не е самостоятелно равноправно понятие в ESA 95, то е очевидно е полезно тя да се разисква и да се извлича брутна добавена стойност на пазарни цени, като се има предвид, че всички елементи съставляващи сводния показател са оценени в съответствие с правилата на ESA 95.

Обобщаваща таблица

Влиянието на всяка една от горните промени на понятието е обобщено в таблица 1.

Таблица 1 описва ефекта на преминаването от ESA 79 към ESA 95. Колоните на таблиците отговарят на промените на понятието и са обозначени с номера в горния списък на промените. В таблицата „+“ означава влияние с положителен знак върху въпросното понятие, „–“ е негативно влияние, „x“ че може да има влияние, но неговият знак не може да бъде определен предварително.

Представени изисквания

Документът е свързан с прилоагането на понякога комплексни дефиниционни изменения между от ESA 79 към ESA 95 и следователно представените анализи достигат до дълбоки детайли. Тази степен на детайлизация не трябва да се разбира като представено изискване.

Таблица 1

Конверсия от ESA 79 към ESA 95

ВЪПРОСНИК БНП (ESA 79)		Промяна на номера на понятието																						
		Код ESA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	ПОДХОД ПРОДУКЦИЯ																								
1	Продукция от стоки и услуги (по цени на производител, с изключение на фактурирано ДДС)	P10	x		+			x	x	x	x		+		+		x	-	+	+	+	+	+	+	+
2	Средна консумация (по цени на доставчици, с изключение на приспаднатото ДДС)	P20	x	x	+				-	-		-		+		+		-	+	+	+		-	+	+
3	Брутна добавена стойност (с изключение на ДДС)	N1p	x	x	x			x	+	+	x	+	+	-	+	-	x	-	x	x	+	+	+	x	+
4	ДДС на продукти	R21																							
5	Такси свързани с вноса (с изключение на ДДС)	R29																				+			
6	Субсидии относно вноса	R39																							
	ПОДХОД РАЗХОДИ																								
7	Крайно национално потребление на домакинствата	P3Ap	x	+	+									+	+		x	-	-		+	+	+		+
8	Крайно потребление на пребиваващи домакинства в останалия свят	P32	x		x																				+
9	Крайно потребление на домакинства, непребиваващи на икономическа територия	P33	x		x																				+
10	Крайно потребление на домакинства на икономическата територия	P3Bp	x	+	+									+	+		x	-	-		+	+	+		+
11	Общо потребление на частни институции с нестопанска цел	P3Bp		+	+				x					-	-	x	x		-	x				x	+
12	Общо потребление на централното управление	P3Bp		+	+				x	x			+	-	-	x	x		-	x				x	
13	Крайно потребление на икономическата територия	P3B		+	+				x	x			+	-	x	x	x	-	-	x	+	+	+	x	-
14	Дълготрайни активи бруто	P41							+	+		+			+	-			+						+
15	Промяна в стоковите наличности	P42	x					x			x														
16	Износ на стоки и услуги	P50	x	+	+																				
17	Внос на стоки и услуги	P60	x	+	+														+	+	x			+	
18	Баланс износ и внос	P50-P60	x	x	x														x	x	x			x	
	ПОДХОД ПРИХОДИ																								
19	Компенсация на работниците, изплатена от пребиваващи единици	R10	x																				+		
20	Брутен оперативен излишък на икономиката	N2	x	x	x			x	+	+	x	+	+		+	-	x	-	x	x	+			x	
21	Данъци, свързани с производството и вноса	R20	x											-								+			+
22	Субсидии за производство и внос	R30	x														x								
23	**БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ**	N1	x	x	x			x	+	+	x	+	+	-	+	-	x	-	x	x	+	+	+	x	+
24	Компенсации на работници получени в други части на света		x																				+		
25	Компенсации на работници изплатени в други части на света		x																				+		
26	Доход от недвижими имоти и предприемаческа дейност получени в други части на света		x	x	+	+	x												-	-	x				
27	Доход от недвижими имоти и предприемаческа дейност, изплатени в други части на света		x	x	+	+	x												-	-	x				
28	**БРУТЕН НАЦИОНАЛЕН ПРОДУКТ ПО ПАЗАРНИ ЦЕНИ**		x	+	x	x	x	x	+	+	x	+	+	-	+	-	x	-	x	x	+	+	x	x	+

Забележка:
(+) отражение с положителен знак (по-голям или равен на 0)
(–) отражение с отрицателен знак (по- малък или равен на 0)
(x) може да се получи отражение, знакът не е известен
(?) отражение, което може да не се отнася до една четвърт от целите в областта на запасите

1. **Критерии за пребиваване**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Студенти	207, 210c	2.10
Инсталиране на оборудването	207	2.09 бележка под линия 1
Строителни дейности в други части на света	207	2.09 бележка под линия 1, 2.15a

Описание на промяната

ESA 95 дава ясни критерии за пребиваване за студенти, инсталирането на оборудване и строителни дейности в останалите части на света (ОС). Във всеки случай критериите са различни от тези на ESA 79.

ESA 95 постановява, че студентите винаги са разглеждани като пребиваващи в тяхната родна страна, независимо от времетраенето на престоя им в чужбина. Еднакво ясни, но различни критерии за пребиваване (правилото за едната година) също са дадени в ESA 79. По такъв начин има явна промяна на правилата между ESA 79 и ESA 95.

За инсталирането на оборудване и строителни дейности съставляващи образование на брутен основен капитал в останалия свят, ESA 95 също дава специални и ясни напътствия относно пребиваването. В случай на инсталирането на оборудване продукцията е регистрирана в страната на произхода, а не в страната на инсталирането. В случай на строителни дейности в останалите части на света съставляващи образование на брутен основен капитал, продукцията е регистрирана на територията, където е извършено строителството.

ESA 79 не дава специално пояснение в тези два случая. Така критериите за пребиваване, които се прилагат при тези дейности според ESA 79 са основните критерии дадени в параграф 207 (тоест, правилото за едната година се използва относно пребиваването). Така има изменение в критериите, които се прилагат във всеки от двата случая между ESA 79 и ESA 95. Според ESA 95, инсталационните услуги вече не се считат за продукция на територията, където е извършена инсталацията, даже ако дейността продължава повече от една година. Така също, според ESA 95, строителните дейности съставляващи образование на брутен основен капитал са считани за продукция на територията на която строителната работа е извършена, даже ако дейността продължава повече от една година. Трябва да се отбележи, че въпреки тези изменения практическото влияние на БНП изглежда да е малко или нулево при наличието на множество индивидуални проекти (виж обяснението дадено по-долу относно прехвърлянето на печалбите от фиктивни пребиваващи единици).

Последствия от измененията

Новото третиране на студентите, които учат в чужбина, е дотолкова съответстващо на БНП доколкото става въпрос за прехода от БВП към БНП. Основният доход получен или платен от такива студенти може да се отчита за основен доход получен/платен от приемащата страна според ESA 79, но от изпращащата страна според ESA 95. Въпросните суми изглежда вероятно да са малки на практика.

Следователно вниманието трябва да се насочи към другите два показателя.

От **производствена гледна точка** инсталирането на оборудване в чужбина, което отговаря на правилото за едната година на ESA 79, се отчита като продукция в останалите части на света според ESA 79, но като вътрешна продукция според правилата на ESA 95. За разлика от него строителната дейност в останалите части на света съставлява образование на брутния основен капитал, извършвана от пребиваващи производители, които не отговарят на условието за едната година на ESA 79, е регистрирано като производство на вътрешната икономика според правилата на ESA 79, но като продукция в останалите части на света според правилата на ESA 95. Последствията от това за продукцията, непосредственото потребление и брутната добавена стойност са обозначени в таблица 1.

Като се има предвид, че въпросните сделки се отнасят едновременно и до инсталирането и до строителната дейност от производствени подразделения на местни предприятия в чужбина и на производствени подразделения на чуждестранни предприятия на местна територия, знакът на чистото влияние не може да се определи предварително.

При **подхода към разходите** новото третиране на студентите дава отражение върху вътрешното потребление; тези изменения се балансират от измененията при вноса и износа. Новото третиране на инсталационните услуги и строителството в останалите части на света дава отражение върху вноса и износа на услуги. Отново знакът на нетното влияние ще зависи от условията в страната.

При **подхода към приходите** новото третиране на инсталационните услуги и строителството зад граница изглежда и двете да имат значително отражение върху компенсациите на служещите, както и върху оперативния остатък. Тъй като въпросните сделки са едновременно от и за останалия свят, знакът на чистото влияние ще зависи от специфични обстоятелства.

Накрая, разглеждайки **преминаването от БВП към БНП**, резултатите от новото третиране на инсталационните услуги и строителството зад граница по компенсирането на служещите и прихода от собственост отразяват тези, които бяха вече разгледани от гледна точка на приходите.

Следва да се отбележи, че създаването или не на местно поделение за строителна дейност в останалите части на света от страна на местни институционални производствени звена е неутрално на нивото на БНП според правилата на ESA 95, независимо от каквато и да било компенсация на основния капитал дадена за използването на машини и оборудване на строителната площадка в чужбина, това не е непременно случаят според правилата на ESA 79. Липсата на неутралност според правилата на ESA 79 се дължи на различното третиране на задържаните приходи от директното инвестиране в чужбина по двете системи. Все пак, тъй като всички задържани приходи от компаниите, които нямат икономически интерес на стопанската територия на страната, където е разположена строителната площадка трябва, по определение, да бъдат репатрирани в срок от една година, проблемът за задържаните приходи трябва непременно да се ограничи до избора дали отчитането на дадения (нетен) оперативен излишък получен от строителна дейност в чужбина в година т – 1 или година т.

Що се отнася до разхода на основния капитал, който съставлява част от брутната печалба и приравнените към нея доходи, това се регистрира в страната, където производителят се счита за пребиваващ и следователно се отчита като част от БВП/БНП на тази страна. На практика изглежда малко вероятно, че какъвто и да било разход на основния капитал може да бъде изчислено за индивидуални строителни проекти, водещи реално до отчитането на целия разход на основен капитал в страната на притежателя на машините и оборудването.

И така, въпросът е дали създаването или не на местно поделение свързано със строителна дейност в останалите части на света не може да се разглежда като неутрално за практически цели по отношение на БНП.

В най-лошия случай следствието трябва да засегне само времето на регистриране, тоест разпределението на дадения БНП между две съседни години, при условие разбира се, че всички сделки са коректно регистрирани в сметките.

Числен пример

Да предположим, че строителен проект в страната Б трае по-малко от една година, стойността му е 1000 и изисква непосредствен разход от 200 и възнаграждение на персонала от 400, е изграждан от предприятие от страната А. На строителната площадка работят само работници пребиваващи в страната А и всички материали са закупени в страната Б. Според правилата на ESA 95 строителната площадка е третирана като местно поделение на страната Б, докато според правилата на ESA 79 никакво подобно поделение не е създавано. Целият оперативен остатък е прехвърлен чрез предприятието в страната А по време на засегнатия отчетен период.

Следните таблици показват ефекта върху сметките на страната А. Тези на страната Б са симетрични. Да се отбележи, че неутралността на БНП зависи от това дали оперативният излишък е бил прехвърлен в рамките на същия отчетен период.

Счетоводна обработка на опростените национални сметки: измененията сравнени с регистрацията според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Употреби	
P10	- 1000	P20	- 200
P60	- 200	P50	- 1000

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
P20	- 200	P10	- 1000
N1	- 800		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
R10	- 400	N1	- 800
N2	- 400		

Сметка разпределение на доходите

Използване		Ресурси	
N3	+0	N2	- 400
		R10 (пребиваващ)	- 400
		R10 (непребиваващ)	+400
		R40	+400

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
N4	+0	N3	+0

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
N5	+0	N4	+0

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

2. **Финансови посреднически услуги, измерени косвено (Fisim)**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Fisim	325 (c)	приложение I

Описание на промяната

В ESA 95 решението дали Fisim да бъдат или не отнесени към потребителите е оставено открито. То трябва да бъде взето от Съвета преди края на 1997 г. В ESA 79 специално звено изразходва всички Fisim по споразумение. Третирането на Fisim е изрично определено и в двете системи ESA 79 и ESA 95. Явна промяна на третирането би могла да бъде направена посредством отнасяне на Fisim (ако това решение се потвърди), с отражение върху БНП.

Последствия от изпеняението

Ако се реши да не се отнася Fisim към потребителите според ESA 95, то не би трябвало да има изменение влияещо на въпросника за БНП. Ако, в противен случай, се реши да се отнесе Fisim към потребителите, то трябва да има съществени отражения по цялата система на сметки.

От гледна точка на **производството** междинните разходи трябва да се приспаднат от сумата на вътрешно произведените Fisim, които сега са отнесени към крайните разходи и са увеличени със сумата на вносните Fisim, които са използвани като междинни разходи. Тъй като тук имаме два противоположни резултата, то знакът на влиянието върху междинния разход и брутната добавена стойност не може да бъде определена предварително. В крайни случаи ефектът от вноса може да бъде доминиращ. На практика все пак ефектът от вноса е вероятно да бъде незначителен в сравнение с вътрешното производство, водещ до падането на междинните разходи и до увеличение на брутната добавена стойност.

От гледна точка на **разходите** всички пера свързани с крайния разход трябва да са предмет на положително отражение. По отношение на колективните разходи, увеличението се задържа от повишаването на междинните разходи на непазарните производители и частните институции с нетърговска цел обслужващи домакинствата (PNPISHs), което има за последица повишение на стойността на продукцията като сума от разходи и оттук на колективните разходи. По подобен начин, вноса и износа на стоки и услуги, и техния баланс трябва да бъде повлиян, тъй като плащанията по лихвите на международните заеми и депозити съдържат елемент на финансови междинни услуги измерени непряко. Едновременно износът и вносът трябва да нараствт, когато отражението върху техния баланс е неизвестно предварително. По тази причина отражението върху БВП не може да бъде определено предварително, но в европейския контекст той практически със сигурност трябва да бъде положителен.

От гледна точка на **приходите** брутната печалба и приравнените към нея доходи е единственото засегнато перо. И отново, в резултата на вноса на Fisim, знакът на нетното отражение не може да бъде определен предварително, но трябва да бъде положителен, освен при крайни обстоятелства, които е малко вероятно да възникнат в Европейския съюз.

Що се отнася до **прехода от БВП към БНП**, доходи от собственост получени от останалите части на света се намаляват със сумата свързана със заемите отпуснати на нерезиденти, която сега се третира като износ на услуги (Fisim). По подобен начин, доходи от собственост получени от останалите части на света се намаляват със сумата свързана с депозитите държани от нерезиденти, която сега се третира като износ на услуги. Подобна логика се отнася и за вноса на Fisim. Основната причина е разбира се това, че потокът на плащанията от и за останалите части на света остава неизменен. Тъй като има противоположен ефект свързан със заеми и депозити, знакът на нетното отражение върху дохода от собственост от и за останалите части на света не може да бъде определен предварително. Това, което е важно все пак е, че наблюдението на отражението на разпределението на Fisim върху баланса на доходите от собственост получени от и платени на останалите части на света точно компенсира това върху баланса на вноса и износа.

Общо взето влиянието на БВП не може да бъде определено предварително, но трябва винаги да бъде близко до положителното в реалната практика. Влиянието на БНП, напротив, е безусловно положително, тъй като ефектът върху БВП породен от баланса на износа и вноса на Fisim е компенсиран от ефекта върху баланса на приходите от собственост за и от останалия свят.

Числен пример

Да предположим, че резултатът от Fisim е равен на 1000, от които 500 отиват за междинни разходи на пазарни производители, 50 са употребени за междинни разходи на непазарни производители и 550 като крайни домашни разходи. Износът е 400, а вносът 500. Съвместимостта на брутните потоци на износа и вноса на Fisim и на приходите от собственост, както са дадени в този пример може да не са реалистични, но поне нетните потоци трябва да са съвместими.

Счетоводна обработка на Опростените национални сметки: измененията, сравнени с регистрацията според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1050	P20	+550
P60	+500	P3B	+600
		P50	+400

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
P20	+550	P10	+ 1050
N1	+500		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
N2	+500	N1	+500

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
R40	- 500	N2	+500
N3	+600	R40	- 400

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
P3A	+600	N3	+600
N4	+0		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
		N4	+0
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

3. **Застраховка**

Ключови дути

	ESA 79	ESA 95
Застраховки	315 (k)	3.63, приложение III

Описание на пропяната

ESA 95 определя резултата на застрахователните услуги, както следва:

> действително получени застрахователни премии, плюс добавките към премията, минус дължимите претенции, минус увеличенията (плюс намаленията) в техническите резерви срещу изключителни рискове и в техническите резерви при застраховка на доходите.

ESA 95 не споменава перото „допълнителни плащания под формата на разпределени доходи“. Същите трябва да се разглеждат като претенции, ако не са изплатени обратно по застрахователната полица под формата на премия и дялови добавки, които са допълващи към действителните платими премии и дялове.

Всички номинални печалби или загуби се изключват при измерването на измененията в застрахователните технически резерви. …„те не могат да се разглеждат като приход от инвестирането на застрахователните технически резерви и не трябва да се считат и за изменение в актюерните резерви и за резервите за застраховка с печалба“. Същото важи и за неразпределените печалби от вложения.

Параграф 4.68 дава правилото за разпределяне на целия приход от собственост в част придобита от инвестиране на застрахователни технически резерви и част придобита от инвестирането на собствени фондове, когато липсва детайлната информация относно фондовете, от които доходите от собственост произхождат. Когато е възможно да се определят източниците на инвестиране, няма нужда от оценка на прихода от собственост, произхождащ от инвестирането на собствени фондове. В този случай това правило не е вече уместно.

ESA определя техния резултат, като използва доста по-различна терминология, както следва:

> сумата, с която брутните получени премии надвишава сумата от: дължими претенции, плюс допълнителни плащания осигурени под формата на разпределени доходи, плюс изменения в актюерните резерви срещу изключителни рискове и изменения в резервите за осигуряване с печалба, минус съответната лихва натрупана на държателите на застрахователна полица, минус реализираните капиталови печалби, които са действително разпределени.

— Съответната лихва отговаря на съответния приход, кредитиран на притежателите на застрахователна полица, както е регистрирана в сметките на застрахователните компании.

За да се достигне до съвместима регистрация, съответната лихва и реализираните печалби от капитал (или вложения) трябва да бъде включен само ако те пораждат изменение в застрахователните и актюерните резерви срещу изключителни рискове и изменения в резервите за осигуряване с печалба. Нереализираните печалби от вложения трябва да бъдат изключени от изменението на резултата.

ESA 79 изисква включването на съответната лихва начислена на държателите на застрахователна полица (тоест, частта от цялата начислена лихва, която се пада на държателите на застрахователна полица), докато ESA 95 изисква включването на цялата сума от добавките към премията (тоест, на целия приход от собственост). Така резултатът от застрахователните услуги нараства със сумата от разликата между добавките към премиите и начислената лихва, която е кредитирана на държателите на застрахователна полица.

Последствия от изменението

Разширението на обхвата на прихода от инвестирането на застрахователни технически резерви да бъде направено, когато се измери стойността на услугата осигурявана едновременно за държателите на застрахователни полици за живот и други видове застраховане, повишава резултата на застрахователните предприятия и стойността на услугите ползвани от държателите на застрахователни полици.

Следният анализ е основан на предположението, че застраховките, различни от застраховка „живот“, не включват актюерни резерви и резерви за застраховка с печалба. Въз основа на това предположение, стойността на застрахователни услуги, свързани със застраховки, различни от застраховка „живот“ е равна на брутните премии минус претенциите. Ако по изключение застраховката, различна от застраховка „живот“ повиши актюерните резерви и т.н, то изменението е по-комплексно.

От гледна точка на **производството** конверсията към определенията на ESA 95 повишава резултата и междинния разход. Знакът на влиянието върху добавената стойност е положителен в затворена икономика, но при отворена икономика износът на застрахователни услуги може по принцип да обърне знака на влиянието върху общата добавена стойност в икономиката. Следователно знакът е предварително неопределен, но на практика той е почти сигурно да бъде положителен по отношение на доминиращия ефект на вътрешното застраховане.

От гледна точка на **разходите** всички пера пораждащи крайни разходи трябва да бъдат предмет на положително влияние, тъй като крайните разходи на домакинствата и междинните разходи при извършването на непазарни услуги нарастват от сумата на премийните добавки, оставяйки нетното влияние върху баланса на износа и вноса неопределено.

От гледна точка на **приходите** брутната печалба и приравнените към нея доходи трябва да бъде повлияна. Независимо от застрахователните операции с останалия свят, влиянието е определено положително. Както вече беше отбелязано по-горе, когато външните операции се вземат предвид, знакът на влиянието не може да бъде определен предварително.

Относно **преминаването от БВП към БНП**, премийните добавки, отнасящи се до износа и вноса на застрахователни услуги, по принцип представляват приход от собственост съответно от и към останалия свят. Това именно отразява факта, че в ESA 95 първо държателите на полици получават доходите от своите авоари под формата на премийни добавки, и тогава връщат тези премийни добавки на застрахователите като плащане за застрахователни услуги. Всеки ефект върху БВП от влиянието на премийните добавки върху баланса на износа и вноса е по този начин неутрализирана от ефекта върху дохода от собственост при преминаването от БВП към БНП, правейки знака на влиянието върху БНП недвусмислено положителен.

Числен пример

Да предположим, че има премийни добавки върху застраховка, различна от застраховка „живот“ на стойност 1000, от които 550 се отнасят за пазарни производители, 50 за непазарни производители и 400 за потребители. Няма премийни добавки върху износа и вноса на застрахователни услуги.

Счетоводна обработка на опростените национални сметки: измененията, сравнени с регистрацията според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1050	P20	+600
		P3B	+450

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
P20	+600	P10	+ 1050
N1	+450		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
N2	+450	N1	+450

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
N3	+450	N2	+450

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
P3A	+450	N3	+450
N4	+0		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
N5	+0	N4	+0

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

4. **Реинвестирани приходи от чуждестранно пряко инвестиране**

Ключови дати

	ESA 79	ESA 95
Реинвестирани доходи	427.2	4.64

Описание на изменението

ESA 95 гласи, че реинвестираните преки инвестиционни доходи трябва да бъдат регистрирани като приход от собственост. ESA 79, от друга страна, когато описва обхвата на прихода от собственост и от предприемачество не включва реинвестираните преки инвестиционни доходи. И така съществува ясна разлика между ръководните принципи на двете системи.

Последствия от изменението

Това изменение на концепцията не засяга БВП, но има пряко влияние върху БНП посредством потоците на приходи от собственост и от предприемачество от и за останалия свят.

При **преминаването от БВП към БНП** има положително влияние върху прихода от собственост и от предприемачество едновременно, от и за останалия свят. Знакът на баланса и съответно нетното влияние върху БНП не може да бъде определено предварително.

Числен пример

Да предположим, че националната икономика е реинвестирала доходи в преки чуждестранни инвестиции през отчетния период равни на 1000 и че останалите части на света е реинвестирал доходи общо за 800 във вътрешната икономика.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси	Използване

Сметка продукция

Използване	Ресурси

Сметка генериране на доход

Използване	Ресурси

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
R40	+ 800	R40	+ 1 000
N3	+ 200		

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
N4	+200	N3	+200

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
N5	+200	N4	+200

Сметка други части на света

Използване	Ресурси	
	N5	+200

5. **Лихва**

Ключови дати

	ESA 79	ESA 95
Време на отчитане	708	4.50

Описание на изменението

ESA 79 гласи, че лихвата трябва да се отчита, когато е дължима. ESA 95, от друга страна, постановява, че лихвата се отчита, когато нараства. Разликата следователно възлиза на лихвата, която се е увеличила, но която все още не е дължима за изплащане. Следователно двете системи от ръководни принципи се различават ясно в своите изисквания.

Последствия от изменението

Това изменение на концепцията не засяга БВП, освен чрез ефекта посредством Fisim, в случай, че е решено да се отпускат Fisim. То все пак променя БНП по пряк начин посредством влиянието на приходи от собственост и от предприемаческа дейност от и за останалия свят.

При **преминаването от БВП към БНП** ще има влияние върху прихода от собственост и от предприемаческа дейност едновременно, от и за останалия свят, чиито знак може да бъде положителен или отрицателен в зависимост от условията в страната. Знакът на нетното влияние върху БНП не може да бъде определено предварително.

6. **Естествено отгледана реколта от растения**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Време на отчитане	349, 352	3.58

Описание на изменението

ESA 79 постановява ясно, че продукцията на култивираните растения се отчита към времето на прибиране на реколтата (посевите ожънати или дърветата отсечени). ESA 95,от друга страна, гласи ясно, че продукцията се отчита, когато растенията израстат. Те се отчитат на първо място като изменения на работа в ход и след това като запаси от готови продукти, когато реколтата от растенията е прибрана.

Последствия от изменението

За тримесечните национални сметки новият принцип на отчитане ще има далеко отиващи последствия за отчитането на селскостопанското производство при несезонно регулираните сметки. В годишните сметки влиянията ще бъдат много по-малки и в основата си съответни на случаите, когато обемът на растенията и на животните не е стабилен, а е или нарастващ или намаляващ между две съседни години.

При **производствения подход** новият отчетен принцип означава изменение в резултатите от производството и добавената стойност, чийто знак не може да бъде определен предварително.

От гледна точка на **разходите** единственото засегнато перо е промяната в запасите, където знакът на влияние също не може да бъде определен предварително.

От гледна точка на **приходите** съответствието на изменението на добавената стойност се явява като изменение на брутния оперативен излишък, чийто знак отново не може да бъде определен предварително.

Сигурно е, че има влияние върху БВП, чийто знак не се дава предварително. Преходът от БВП към БНП остава неповлиян от новото отчитане на резултатите от производството, оставяйки влиянието върху БНП равно на това върху БВП.

Числен пример

Да предположим, че балансовият период, който се отнася до естествения прираст на култивираните гори е 1000, докато стойността на отсечения и продаден дървен материал се равнява на 700.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+300	P42	+300

Сметка продукция				**Сметка генериране на доход**				**Сметка разпределение на разходите**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
N1	+300	P10	+300	N2	+300	N1	+300	N3	+300	N2	+300

Сметка използване на дохода				**Капиталови сметки**				**Сметка други части на света**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
		N3	+300	P42	+300	N4	+300			N5	+0
N4	+300			N5	+0						

7. **Програмни продукти и големи бази данни**

Ключови дати

	ESA 79	ESA 95
Софтуер	322 (b), 337	3.105(b), 3.110(b), 3.114(b)

Описание на изменението

ESA 95 регламентира покупките на програмни продукти и големи бази данни за използване в производството да се отчитат като нематериални основни активи в рамките на структурата на брутния основен капитал, макар и собствена балансова продукция на тези пера.

ESA 79 не дава ясни насоки за отчитането на разходите за програмни продукти и големи бази данни. В такъв случай трябва да се използват общите правила в сферата на формирането на брутния основен капитал и на междинните разходи. Особено, параграфите, отнасящи се до гореспоменатите междинни разходи включват следните елементи:

услуги платени през съответния период, с изключение на (споменатите изключения засягат трансфера на собственост върху капиталови продукти, и други и услуги за транспорт и пласмент),

формирането на брутния основен капитал включва стойността на услугите включени в продуктите на основния капитал.

Изискванията на ESA 79 по отношение на програмни продукти и големи бази данни са следователно предмет на интерпретация. Обикновената интерпретация е такава, че ESA 79 отчита разходите за програмни продукти, които са закупени като неразделна част от основна хардуерна покупка, в качеството на формирания брутен основен капитал, но програмни продукти закупени или разработени самостоятелно се отчитат като междинен разход. Това е същата интерпретация, както е тази установена в SNA 93 по отношение на интерпретацията на изменението между SNA 93 и SNA 68 (виж SNA 93, приложение 1, параграф 67).

Последствия от изменението

При **производствения подход** продукцията на пазарните производители нараства със собствена продукция на програмни продукти и големи бази данни. Междинният разход намалява със сумата на заплатените услуги, които са прекатегоризирани към формирането на брутния основен капитал. Добавената стойност на пазарните производители последователно нараства.

Продукцията на непазарните производители е предмет на две различни влияния: намаляването като последица от заплатените услуги, която е прекатегоризирана от междинен разход към формирането на брутния основен капитал, и увеличаване дължимо на допълнителното потребление на основен капитал (едновременно привлечен и собствен). Знакът на общото влияние върху резултатите от производството не може да бъде определен предварително. Добавената стойност нараства като резултат от увеличението на потреблението на основен капитал.

От гледна точка на **разходите** колективното потребление на органите на държавно управление и на PNPISHs е предмет на две влияния. От една страна потреблението се променя като резултата от изменението на непазарното производство. От друга, то намалява поради увеличението на формирането на собствения основен капитал. Формирането на брутния основен капитал се увеличава със сумата на прекатегоризираните покупки на програмни продукти плюс вътрешнофирмените програмни продукти.

От гледна точка на **доходите**, брутната печалба и приравнените към нея доходи се изменя в същата степен, както и добавената стойност.

Числен пример

Да предположим, че покупките на програмни продукти от пазарни производители на стойност 1000 са прекатегоризирани от междинни разходи във формиране на брутен основен капитал. Да приемем по-нататък, че собственото производство на програмни продукти и големи бази данни от пазарни производители е на стойност 150. За непазарни производители покупките на програмни продукти на стойност 100 са прекатегоризирани от междинни разходи във формиране на брутен основен капитал. В добавка, собствената продукция на програмни продукти и големи бази данни от непазарни производители се оценява на 10. Накрая, потреблението на основен капитал свързан с програмни продукти и големи бази данни използвани от непазарни производители се изчислява 50.

Счетоводна обработка в Опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79. Изменението в крайното потребление свързано с колективното потребление на органите на държавно управление и PNPIs (–60 = –100 –10 + 50).

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+100	P20	- 1100
		P3B	- 60
		P41	+ 1260

Сметка продукция				**Сметка генериране на доход**				**Сметка разпределение на разходите**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P20	- 1100	P10	+100			N1	+ 1200			N2	+ 1200
N1	+ 1200			N2	+ 1200			N3	+ 1200		

Сметка използване на дохода				**Капиталови сметки**				**Сметка –други части на света**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P3A	- 60	N3	+ 1200	P41	+ 1260	N4	+ 1260			N5	+0
N4	+ 1260			N5	+0						

8. **Военни потребителски стоки за дълговременно ползване**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Средно потребление	323 (f)	3.70 (e)
Дълготрайни активи бруто	340 (c)	3.107

Описание на изменението

ESA 79 постановява, че следното трябва да бъде включено в междинните разходи, а не във формирането на брутния основен капитал: покупки на потребителски стоки за дълготрайна употреба от военните органи; военни сгради (без жилищни сгради за домакинствата на военнослужещите), военни инсталации и друго военно оборудване.

ESA 95 от друга страна постановява, че формирането на брутния основен капитал включва структури и екипировка използвана от военните (подобна на тази използвана от гражданските производители), като летища, докове, пътища и болници. Формирането на брутния основен капитал изключва военните въоръжения и техните обслужващи системи. Тези последните продължават да бъдат включвани в междинните разходи.

По такъв начин обхватът на формирането на брутния основен капитал в ESA 95 е увеличен със сумата на разходите за сметка на военни потребителски стоки за дълговременно ползване, различни от оръжията и техните обслужващи системи. Докато обхватът на формирането на брутния основен капитал е по-широк, обхватът на потреблението на основен капитал нараства съответно.

Последствия от изменението

Прекатегоризирането на военните потребителски стоки за дълговременно ползване различни от военните системи, от междинните разходи за извършването на непазарни услуги на органите на държавно управление към формирането на брутен основен капитал също така има за резултат увеличението на потреблението на основен капитал, което влиза като съставка при оценката на производството на непазарни услуги, в качеството на сума от производствени разходи.

От гледна точка на **продукцията** производството намалява поради снижаването на междинните разходи, но се увеличава като резултат от потреблението на основен капитал. Знакът на влияние следователно не може да бъде определен предварително. Междинното потребление явно намалява благодарение на прекатегоризирането на някои покупки на потребителски стоки за дълговременно ползване към формирането на брутен основен капитал. Добавената стойност нараства като последствие от увеличението на потреблението на основен капитал.

От гледна точка на **разходите** колективното потребление на органите на държавно управление ще бъде повлияно, но знакът на влияние не може да бъде определен поради съществуването на два резултата в противоположни направления. Формирането на брутния основен капитал ще се увеличава несъмнено като следствие от новото третиране на военните потребителски стоки за дълговременно ползване.

От гледна точка на **приходите** нарастването на потреблението на основен капитал води до увеличение на брутната печалба и приравнените към нея доходи.

Както се вижда ясно от подходите на продукцията и приходите, нетното отражение върху БВП е безусловно положително. Тъй като няма последствия при преминаването от БВП към БНП, то въздействието върху БНП се равнява на това върху БВП.

Числен пример

Да предположим, че през засегнатия балансов период, покупките на военни потребителски стоки за дълговременно ползване на стойност 1000 са прекатегоризирани от междинното потребление към формирането на брутния основен капитал. Още повече, като последствие на прекатегоризирането на военните потребителски стоки за дълговременно ползване към същото през по-раншни периоди, потреблението на основен капитал нараства със 100.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+100	P20	– 1000
		P3B	+100
		P41	+ 1000

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
P20	- 1000	P10	+100
N1	+ 1100		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
		N1	+ 1100
N2	+ 1100		

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
		N2	+ 1100
N3	+ 1100		

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
P3B	+100	N3	+ 1100
N4	+ 1000		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
P41	+ 1000	N4	+ 1000
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

9. **Описи на услугите**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Време на отчитане	707	3.120
Промяна в стоковите запаси	350	3.119 (b)

Описание на изменението

ESA 95 изисква извършването на услуга да бъде отчетено, както и когато обслужването е станало. В ESA 95 извършването на услуги следователно ще доведе до увеличение в измененията на описите състоящи се от незавършено производство. Потреблението на услуги продължава да бъде отчитано към времето, когато „финализираната“ услуга е доставена на потребителя.

ESA 79, напротив, отчита извършването на услугата към времето на доставката на крайния продукт на потребителите, изрично изключвайки съществуването на запаси от услуги. Изменението във времето на отчитане между двете системи се отразява само върху сметките на институционните подразделения, извършващи услуги. Сметките на институционните подразделения, извършващи услуги, остават неповлияни от изменението.

Последствия от изменението

От гледна точка на **продукцията** производството и добавената стойност ще бъдат повлияни от изменението, като знакът на влияние е предварително неопределен. Няма въздействие върху междинното потребление.

От гледна точка на **разходите** единствената повлияна съставка е изменението в запасите, където знакът на влияние ще зависи от обстоятелствата.

От гледна точка на **приходите** изменението на добавената стойност е отразено в промяната на брутната печалба и приравнените към нея доходи, чийто знак не може да бъде установен предварително.

Знакът на въздействие върху БВП следователно не може да бъде определен предварително. Тъй като няма преки последствия при **преминаването от БВП към БНП**, то въздействието върху БНП се равнява на това върху БВП.

Числен пример

Да предположим, че конструкции на стойност 1000 (услуги на инженери консултанти) употребяват шест месеца за завършване, три от които се отнасят към година т – 1 и другите три към година т. Конструкциите са доставени на поръчителя (предприятие използващо услугите) в края на месец март на година т.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79. Година т – 1.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+500	P42	+500

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
N1	+500	P10	+500

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
N2	+500	N1	+500

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
N3	+500	N2	+500

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
N4	+500	N3	+500

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
P42	+500	N4	+500
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79. Година т.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	- 500	P42	- 500

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
N1	- 500	P10	- 500

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
N2	- 500	N1	- 500

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
N3	- 500	N2	- 500

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
N4	- 500	N3	- 500

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
P42	- 500	N4	- 500
N5	+0		

Сметка –други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

10. **Разходи за разработване на полезни изкопаеми**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Средно потребление	323 (i), 324 (i)	3.71 (a)
Дълготрайни активи бруто	343 (a)	3.105 (b)

Описание на изпеняването

ESA 79 постановява, че всички разходи по издълбаването на шахти за добив на нефт, газ и други извършени преди решението за разработката на дадено находище се считат за междинен разход. Разходите след решението за разработката на находището се отчитат като формиране на брутен основен капитал.

ESA 95 постановява, че разходите за разработване на полезни изкопаеми включва фактическите разходи за пробни сондажи, въздушни или други проучвания, транспортни разходи и други, са включени във формирането на брутния основен капитал.

По такъв начин ESA 95 разширява обхвата на формирането на брутния основен капитал със сумата от експлоатационните разходи извършени преди решението за разработката на находището.

Последствия от изпеняването

От гледна точка на **производството** междинните разходи намаляват и добавената стойност се увеличава със сумата на прекатегоризираните експлоатационни разходи. В допълнение, брутният продукт и добавената стойност се увеличават със сумата на собствено изразходваната продукция от разработването на полезни изкопаеми.

От гледна точка на **разходите** единственият резултат е нарастването на формирането на брутния основен капитал равно на прекатегоризираните разходи плюс собствено изразходваната продукция.

От гледна точка на **приходите** увеличението на добавената стойност е отразено в еквивалентно нарастване на брутната печалба и приравнените към нея доходи.

Както е видно от всичките три подхода, въздействието върху БВП е безспорно положително. Тъй като няма преки последствия при **преминаването от БВП към БНП**, то въздействието върху БНП се равнява на това върху БВП.

Числен пример

Да предположим, че закупената разработка на полезни изкопаеми на стойност 1000 е прекатегоризирана от междинните разходи към формирането на брутния основен капитал. Да приемем по-нататък, че продукцията за собствено потребление от разработката на полезни изкопаеми възлиза на 500.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+500	P20	- 1000
		P41	+ 1500

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
P20	- 1000	P10	+500
N1	+ 1500		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
N2	+ 1500	N1	+ 1500

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
N3	+ 1500	N2	+ 1500

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
		N3	+ 1500
N4	+ 1500		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
P41	+ 1500	N4	+ 1500
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

11. **Разходване на основен капитал за пътища, мостове и други**

Ключови дути

	ESA 79	ESA 95
Потребление на основен капитал	403	6.03

Описание на изменението

В съответствие с ESA 79 разходването на основен капитал трябва да бъде пресмятано за всички възпроизводими основни средства за производство, с изключение на средствата за производство за колективно потребление с неопределена продължителност (пътища, мостове и други).

ESA 95 постановява, че разходването на основен капитал трябва да бъде пресмятано за всички основни средства (без животните).

По такъв начин е ясно, че обхватът на променливото разходване на основен капитал се е увеличило в ESA 95 посредством включването на пътища, мостове и други.

Последствия от изменението

От гледна точка на **производството** продукцията и брутната добавена стойност се увеличават, тъй като разходната част за разходване на основен капитал нараства при оценката на извършването на непазарни услуги.

От гледна точка на **разходите, колективното потребление на органите на държавно управление се увеличава със сумата на извънредното потребление на основен капитал.**

От гледна точка на **приходите**, брутната печалба и приравнените към нея доходи нарастват със сума отговаряща на извънредното потребление на основен капитал.

При липсата на каквото и да било влияние върху **преминаването от БВП към БНП**, въздействието върху БНП се равнява на това върху БВП, което от своя страна се равнява на увеличението на потреблението на основен капитал, бидейки следователно безспорно положително. По-горе се приема, че пътищата, мостовете и други, принадлежат на непазарните производители на органите на държавно управление. До степента до която притежателите на такива активи предназначени за колективно потребление могат да бъдат пазарни производители, не ще има влияние върху БВП/БНП.

Числен пример

Да предположим, че капиталовото потребление равняващо се на 1000 е изчислено по отношение на пътища, мостове, язовирни стени и други, образуващи част от основния капитал на непазарните клонове на органите на държавно управление.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1000	P3B	+ 1000

Сметка продукция				**Сметка генериране на доход**				**Сметка разпределение на разходите**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
N1	+ 1000	P10	+ 1000	N2	+ 1000	N1	+ 1000	N3	+ 1000	N2	+ 1000

Сметка използване на дохода				**Капиталови сметки**				**Сметка други части на света**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P3A	+ 1000	N3	+ 1000	N5	+0	N4	+0			N5	+0
N4	+0										

12. **Правителствени лицензи и такси**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Данъци	417.3, 496	4.23 (e), 4.80 (d)
Услуги		3.71 (e), 3.76 (h), 4.79 (d)

Описание на изменението

Трябва да се очертае различието между търговските лицензи използвани като междинен разход на пазарните производители, и възможно също така на непазарните производители, от една страна, и лицензите придобивани от домакинствата в тяхното качество на потребители, например паспортни такси и шофьорски изпит, и лицензионни такси върху други неща.

За производствените подразделения ESA 95 ограничава отчитането на лицензиите и таксите, изплатени на органите на държавно управление, да бъдат отчитани при другите такси върху производството към по-стеснен диапазон от плащания, отколкото това прави ESA 79. Ако органите на държавно управление извършат проверки на годността и безопасността на използваното оборудване, на професионалната компетентност на работещия персонал или на качеството или стандартите на произвежданите стоки и услуги, като условие за издаване на такава лицензия, заплащането се отнася към покупката на услугата (освен ако сумите за нея са извън всякаква мярка по отношение на разхода за извършените проверки).

За домакинствата подобна ситуация се приема от ESA 95, като се изключват от текущите такси върху дохода, здравеопазването, и други плащания за редица лицензи. Вместо това те са считани за плащания за държавни услуги.

Последствия от изменението

Изменението на класифицирането на някои държавни лицензионни такси е вероятно да доведе до прекатегоризирането на определен брой държавни производствени подразделения от непазарни към пазарни производители. Следващото описва последствията от прекатегоризиране на приходите на подразделение, което остава непазарен производител от такси и други върху плащанията за услуги. Проблемът на производителите, които са прекатегоризирани от пазарни на непазарни производители или обратно, е разгледан в част 2.19.

От гледна точка на **производството**, продукцията е непроменена, докато продукцията на непазарния производител се оценява като сумата от разходи. Междинното потребление се увеличава със сумата на таксите и други, които са прекатегоризирани от „други такси свързани с производството (P222)“ към междинните разходи, тоест тази част от държавните лицензионни такси, които се заплащат от производителите. Добавената стойност намалява съответно.

От гледна точка на **разходите** крайните разходи на домакинствата нараства със сумата на лицензионните такси платени от домакинствата в качеството им на потребители, които са прекатегоризирани от „текущи такси върху дохода, здравеопазването и други“ към покупките на услуги. Колективното потребление на органите на държавно управление намалява с увеличението в продажбите. От друга страна, колективното потребление на PNPISH нараства защото непазарните производители може да трябва да плащат някои от въпросните такси, увеличаващи междинните разходи, но това е компенсирано от намаляването при таксите върху производството. Износът и вносът се увеличават до степен в която има каквито и да било лицензионни такси платени от местни лица на чужди държавни органи или от неместни лица на местните държавни органи.

От гледна точка на **доходите** таксите върху производството (P222) намаляват със същата сума, с която намалява добавъчната стойност.

Общо взето знакът на влиянието върху БВП е несъмнено отрицателен при условие че част от лицензионните такси се причислят към междинните разходи. Доколкото няма последствия при **преминаването от БВП към БНП**, въздействието върху БНП се равнява на това върху БВП.

Числен пример

Да предположим, че лицензионни такси на обща стойност 1000 са прекатегоризирани от такси и други, към продажби от непазарни производители на органите на държавно управление. От тази сума 500 се отнася да такси плащани от домакинствата в качеството им на потребители прекатегоризирани от P69 и другите 500 за лицензионни такси платени от производителите прекатегоризирани от P222. Никои от тези такси не са приложими към непазрни производители на органите на държавно управление и NPI.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси	Използване
	P20 +500
	P3B - 500

Сметка продукция

Използване	Ресурси
P20 +500	
N1 - 500	

Сметка генериране на доход

Използване	Ресурси
R20 - 500	N1 - 500
N2 +0	

Сметка разпределение на разходите

Използване	Ресурси
	N2 +0
N3 - 500	R20 - 500

Сметка използване на дохода

Използване	Ресурси
P3A - 500	N3 - 500
N4 +0	

Капиталови сметки

Използване	Ресурси
N5 +0	N4 +0

Сметка други части на света

Използване	Ресурси
	N5 +0

13. **Оценка на продукцията за собствено крайно потребление и на продукция за свободна дейност**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Производствени граници	306	3.08
Остойностяване на продукцията	315, 628	3.49, 3.52

Описание на изменението

Има две изменения, които трябва да се обсъдят в тази рубрика.

Първото изменението на концепцията се състои от включването,когато е възможно, на елемент от чистата печалба и приравнените към нея доходи в оценката на продукцията за собствена сметка. ESA 79 постановява, че никаква подобна печалба и приравнените към нея доходи не се отчита.

Второто изменение засяга формирането на основните фондове посредством свободна дейност. ESA 95 уточнява, че оценка на стойността на използвания труд (основана на калкулация на разходите за заетите с платена работа) трябва да бъде включено при оценката на стойността на продукцията. ESA 79 не предявява такова изискване.

Последствия от изменението

От гледна точка на **производството**, продукцията и добавената стойност на пазарните производители нарастват с увеличението на стойността на собствено изразходваната продукция, която следва от остойностяването на собствено изразходваната продукция по базисни цени, отколкото като сумата на разходите. Продукцията и добавената стойност също се увеличават със сумата на стойността на неплатената работна сила използвана в комуналните строителни дейности, които са изключени при ESA 79.

От гледна точка на **разходите** крайното потребление на домакинствата, както и формирането на брутния основен капитал нараства (последното като последствие от едновременните изменения на концепцията). Крайното потребление на органите на държавно управление и PNPI ще нараства в случай на формиране на собствен капитал.

От гледна точка на **приходите** работното възнаграждение расте дотолкова, доколкото собствено изразходваната продукция засяга работната заплата в натура. Освен това, брутната печалба и приравнените към нея доходи на пазарните производители се увеличава съответно на тази част от собствено изразходваната продукция, която се използва като крайно потребление на собствен продукт от домакинствата (изключвайки работното възнаграждение в натура) и формирането на брутен основен капитал. Във връзка с продукцията от свободна дейност, печалбата и приравнените към нея доходи (комбиниран приход) също нараства със сумата на стойността на използваната неплатена работна сила.

Отражението върху БВП е решително положително. **Преминаването от БВП към БНП** е повлияно само от работното възнаграждение в натура от и за останалия свят, и така изглежда да е непроменено за всички практически цели. Като се има предвид това незначително влияние, отражението върху БНП също ще бъде положително.

Числен пример

Първо да допуснем, че новите оценъчни принципи по отношение на собствено изразходваната продукция предполага увеличение на продукцията сравнима по оценката на ESA 79 на 1000, от които 100 отговарят на работното възнаграждение в натура, 400 отговарят на крайното домашно потребление на собствена продукция и 500 на формирането на собствен капитал от пазарни производители.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1000	P3B	+500
		P41	+500

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
		P10	+ 1000
N1	+ 1000		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
R10	+100	N1	+ 1000
N2	+900		

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
		N2	+900
N3	+ 1000	R10	+100

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
P3A	+500	N3	+ 1000
N4	+500		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
P41	+500	N4	+500
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

Второ, да предположим, че приложението на новите оценъчни принципи по отношение на основните фондове създадени чрез свободна дейност, като оценката на стойността на ползваната работна сила е 800.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с отчитането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+800	P10	+800

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
		P10	+800
N1	+800		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
		N1	+800
N2	+800		

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
		N2	+800
N3	+800		

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
		N3	+800
N4	+800		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
P41	+800	N4	+800
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

14. **Праг на стойността за средства на производство**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Междинно потребление	323 (d)	3.70 (e)
Дълготрайни активи бруто	340 (a)	3.108 (a)

Описание на изменението

При ESA 79 прагът за включването на малоценни стоки с дълготрайна употреба във формирането на брутния основен капитал е даден на ниво 100 екю по цени от 1970 г., докато прагът по ESA 95 е 500 екю по цени от 1995 г. При всички държави – членки на Европейския съюз, новият праг предполага промяна към повишение в реални срокове на прага, водейки до по-широко участие в доставките на малоценни средства за производство, които се третират като междинно потребление.

Последствия от изменението

От гледна точка на **производството** ще има увеличение на междинното потребление и съответно намаление в добавъчната стойност, дотолкова доколкото са засегнати пазарните производители. Добавената стойност свързана с пазарната продукция следователно намалява. Дотолкова, доколкото са засегнати непазарни производители, брутната добавена стойност спада съответно с по-малкото потребление на основен капитал, което е в съответствие с намалението при формирането на брутния основен капитал.

От гледна точка на **разходите** ще има намаление на формирането на брутния основен капитал. Освен това, колективното потребление на органите на държано управление е предмет на две въздействия с обратен знак: от една страна междинното потребление на непазарните производители се увеличава със същата сума, с която потреблението на брутен основен капитал спада, а от друга потреблението на основен капитал намалява.

От гледна точка на **приходите** ще има намаление на брутната печалба и приравнените към нея доходи равно на намалението на добавената стойност на пазарните производители плюс намалението на потреблението на основен капитал от непазарните производители.

Както е видно от гледните точки на производството и приходите, отражението върху БВП е несъмнено отрицателно. И докато **преходът от БВП към БНП** е незасегнат от коригирането на прага, въздействието върху БНП се равнява на това върху БВП.

Числен пример

Да предположим, че покупките на малоценни средства за производство от пазарни производители възлизащи на 900 са прекатегоризирани от формирането на брутния основен капитал. По-нататък, че тези покупки от непазарни производители на стойност 100 също са прекатегоризирани по подобен начин, и че новият праг има за последица намаляването на потреблението на основен капитал на стойност 90 по отношение на непазарни производители.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+10	P20	+ 1000
		P3B	+10
		P41	- 1000

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
P20	+ 1000	P10	+10
N1	- 990		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
		N1	- 990
N2	- 990		

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
		N2	- 990
N3	- 990		

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
P3A	+10	N3	- 990
N4	- 1000		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
P41	- 1000	N4	- 1000
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

15. **Пазарни/непазарни критерии**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Пазарни производители	315	3.24
Пазарна продукция	305, 308	3.17
Непазарни производители	317	3.26
Непазарна продукция	312	3.23

Описание на изменението

Правилата за категоризиране на производствените подразделения като пазарни и непазарни са изцяло преработени.

При ESA 79 извършването на дадената номенклатура от услуги винаги се предполага по подразбиране да са пазарни услуги, извършването на втората номенклатура от услуги винаги се предполага да бъдат непазарни, и извършването на третата номенклатура от услуги се предполага да бъдат пазарни услуги, ако средствата на производственото подразделение идват главно от продажбата на неговите услуги.

При ESA 95 един – единствен набор от критерии се прилагат към всички дейности. Например другите непазарни производители са определени като местни KAU или институционални подразделения, чиято основна част от продукцията се доставя безплатно или на икономически незначителни цени (тогава, когато по-малко от 50 % от производствените разходи се покриват от продажби).

Последствията от това изменение е, че дадено производствено изразходваната може да бъде категоризирано като пазарно според ESA 79, но като непазарно според ESA 95 или обратно. Второ, оценката на продукцията на непазарното производство е ревизирана в ESA 95 (виж точка 20 по-долу), главно по отношение на субсидиите. Начинът по който продукцията е оценявана зависи от това дали продукцията е пазарна или непазарна.

Последствия от изменението

Да разгледаме случая на производствено подразделение, което е прекатегоризирано от пазарно на непазарно. Според правилата на ESA 79 въпросният производител е определен за пазарен по подразбиране въз основа на неговата сфера на дейност, докато според правилата на ESA 95 50-процентовият критерий се прилага независимо от дейността. Всяко прекатегоризиране в противоположно направление води до равностойни, но обратни последствия.

От гледна точка на **производството**, измененията на продукцията поради разликата между прихода от продажби (плюс възможно е също така изменението в запасите от завършени стоки и незавършена продукция) и производствените разходи. Междинното потребление е непроменено. Добавената стойност се променя от това да бъде извеждана като продукция минус междинното потребление, до това да бъде изчислявана като сума от работните възнаграждения, потреблението на основен капитал и други такси минус производствените дотации. Освен ако производителят не изпълни 50-процентовия критерий на ESA 95, отражението върху добавената стойност ще бъде положително.

От гледна точка на **разходите** колективното потребление нараства с превишението на производствените разходи над прихода от продажби. Всички други съставки са непроменени.

От гледна точка на **приходите** изменението в брутната печалба и приравнените към нея доходи се равняват на изменението в добавената стойност минус изменението на други производствени субсидии P312.

В случай на прекатегоризиране от пазарни към непазарни производители, въздействието върху БВП е несъмнено положително. Тъй като прекатегоризиранията могат да се извършат и по двата способа, цялостното въздействие върху БВП не може да бъде определено предварително. Тъй като **преходът от БВП към БНП** не е предмет на каквато и да било промяна, въздействието върху БНП се равнява на това върху БВП.

Числен пример

Да предположим, че държавно притежаван филмов производител (пазарен по подразбиране според ESA 79) има приходи от продажби възлизащи на 300, средно потребление възлизащо на 200, работни възнаграждения възлизащи на 500, потребление на основен капитал възлизащо на 50 и други такси свързани с производството възлизащи на 50. Той получава държавна дотация, за да покрие своя дефицит от 500, което според правилата на ESA 79 се счита за друга субсидия свързана с производството. Няма никакви други източници на приходи и никакъв износ на произведения продукт. Производителят ще бъде съответно прекатегоризиран от пазарен в непазарен производител, като част от прехода към ESA 95.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+500	P3B	+500

Сметка продукция				Сметка генериране на доход				Сметка разпределение на разходите			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
		P10	+500			N1	+500	R312	- 500	N2	+0
N1	+500			N2	+0	R312	- 500	N3	+500		

Сметка използване на дохода				Капиталови сметки				Сметка други части на света			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P3A	+500	N3	+500			N4	+0			N5	+0
N4	+0			N5	+0						

16. **Субсидии**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Субсидии	421	4.30, 4.38 (j)
Трансфери в натура	475	4.105 (e)

Описание на изменението

Изискванията на ESA 95 се различават от тези на ESA 79 (съдържащи се в Решение 93/465/ЕИО, Евратом ([1]) на Комисията, което изяснява ESA 79 по отношение на субсидиите) в две отношения.

Първо, в ESA 95 следното е изключено от субсидиите: плащания от органите на държавно управление на пазарните производители, за да платят, изцяло или отчасти, за стоки и услуги, които тези пазарни производители доставят пряко и индивидуално на домакинствата в контекста на социалните рискове или нужди, на които домакинствата имат законно установено право. Цитираното по-горе решение на Комисията не съдържа изискване за социален аспект.

Второ, в ESA 95 други непазарни производители могат да получат други субсидии за производство, ако тези плащания зависят от правителствените разпоредби приложими едновременно към пазарни и непазарни производители. Непазарните производители не могат да получават субсидии според ESA 79. Когато случаят е такъв, то има отражение върху оценката на продукцията на непазарни производители.

Последствия от изменението

Първо, да разгледаме случая на плащане от органите на държавно управление на производителите, свързани с извършването на услуги на домакинствата, които не отговарят на социалния критерий на ESA 95 и трябва да бъдат отчетени като обществени фондове за потребление в натура според правилата на ESA 79 (както е разяснено от решението на Комисията относно субсидиите), но като субсидии на продуктите според ESA 95. ESA 95 безусловно изисква да има социална цел и права за получаване на определени суми от лица при плащанията, за да не бъдат същите разглеждани като безвъзмездни дотации на производителите, тоест субсидии. Решението на Комисията относно субсидиите уточняващо ESA 79 не споменава за социална цел, тоест разходи насочени към покриване на някои определени рискове и нужди.

От гледна точка на **производството** продукцията и добавената стойност намалява с така прекатегоризираната сума.

От гледна точка на **разходите** крайното потребление на домакинството се намалява със същата сума.

От гледна точка на **приходите**, производствените субсидии нарастват със сумата прекатегоризирана към производствени субсидии.

Въздействието върху БВП и БНП е несъмнено отрицателно и равно по обем на държавната дотация прекатегоризирана към производствените субсидии.

Числен пример

Да предположим, че плащане в размер на 1000 от органите на държавно управление на пазарни производители е прекатегоризирано от социалните фондове на потребление в натура към производствените субсидии.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

([1]) ОВ L 224, 3.9.1993 г., стр. 27.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	- 1000	P3B	- 1000

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
		P10	- 1000
N1	- 1000		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
		N1	- 1000
N2	+0	R311	+ 1000

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
R311	+ 1000	N2	+0
N3	- 1000		

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
P3A	- 1000	N3	- 1000
N4	+0		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
		N4	+0
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

Второ, да допуснем, че плащания възлизащи на 1000 от органите на държавно управление на нетърговски институции обслужващи домакинствата, са прекатегоризирани от текущи дотации към други производствени субсидии.

От гледна точка на **производството**, продукцията и добавената стойност намалява с така прекатегоризираната сума.

От гледна точка на **разходите** крайното потребление на PNPISH се намалява със същата сума.

От гледна точка на **приходите**, производствените субсидии нарастват със сумата прекатегоризирана към производствени субсидии.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	- 1000	P3B	- 1000

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
		P10	- 1000
N1	- 1000		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
		N1	- 1000
N2	+0	R31	+ 1000

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
R31	+ 1000	N2	+0
R66	- 1000	R66	- 1000
N3	- 1000		

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
P3A	- 1000	N3	- 1000
N4	+0		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
		N4	+0
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

17. **Развлечения, литературни и художествени оригинали**

Ключови дути

	ESA 79	ESA 95
Обхват на продукцията	309	3.67
Дълготрайни активи бруто	340, 398	3.105 (b)

Описание на изменението

Продукцията на развлекателната индустрия, литературните и художествени оригинали образува част от формирането на брутния основен капитал в ESA 95. В ESA 79 тази продукция е извън производствените рамки. Проблемът е как да се постъпва със свързаните услуги, тоест плащания за разрешеното използване (репродукция) на такива оригинали е разгледан в следващия раздел.

Последствия от изменението

От гледна точка на **производството**, продукцията се увеличава със стойността на произведените оригинали. Междинното потребление се увеличава със стойността на средствата за производство на този производствен процес, които преди са били причислявани към крайното потребление на домакинствата. Добавената стойност се променя с разликата между тези две пера. Знакът не може да бъде определен предварително, но съществува презумпцията, че той ще бъде положителен в повечето случаи.

От гледна точка на **разходите** формирането на брутния основен капитал се увеличава със стойността на произведените оригинали. Крайното потребление на домакинствата се намалява с разходите прекатегоризирани към междинното потребление.

От гледна точка на **приходите**, изменението на брутната печалба и приравнените към нея доходи отразява това на добавъчната стойност.

Макар че знакът на въздействие върху БВП и БНП не може да бъде определен предварително, то изглежда доста невероятно, че увеличението на междинното потребление би превишило увеличението на продукцията. Презумпцията трябва да бъде за положително влияние върху БВП и БНП.

Числен пример

Да предположим, че има продукция на оригинали, завършена в рамките на отчетния период, която възлиза на 1000. Производството изисква средно потребление възлизащо на 200. Няма включени работни възнаграждения. Да приемем след това, че няма износ или внос на развлечения, литературни и художествени оригинали.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1000	P20	+200
		P3B	- 200
		P41	+ 1000

Сметка продукция				**Сметка генериране на доход**				**Сметка разпределение на разходите**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P20	+200	P10	+ 1000			N1	+800			N2	+800
N1	+800			N2	+800			N3	+800		

Сметка използване на дохода				**Капиталови сметки**				**Сметка други части на света**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P3A	- 200	N3	+800	P41	+ 1000	N4	+ 1000			N5	+0
N4	+ 1000			N5	+0						

18. **Услуги, свързани с лицензирането на използването на развлечения, литературни и художествени оригинали**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Обхват на продукцията	309 (b)	3.67
Доходи от собствеността	436 (c)	

Описание на изпенението

При ESA 95 плащанията за лицензия за използването на развлечения, литературни и художествени оригинали се отчита като продажби и покупки на услуги. При ESA 79 такива плащания се считат за приход от собственост.

Последствия от изпенението

Обикновено плащанията за авторско право трябва да се плащат от издателите за лицензия за използване на авторските права на артистите и други. Използването на такива услуги трябва преобладаващо да се отразява като средно потребление плюс износ и внос. Последното възниква защото чуждите издатели придобиват лицензи за използване на авторските права на местните артисти и обратно.

За артистите и други, които използват своите авторски права понякога се налага участието на посредник, чиято функция е да установи къде и кога книгите са били издадени, записите използвани и пиесите представяни. Такъв разход е прекатегоризиран от крайното потребление на домакинствата към междинното потребление. Такива услуги трябва, все пак, да бъдат основно заплащани от издателите, отколкото от самите артисти, в който случай те са отчитани преди всичко като междинно потребление.

От гледна точка на **производството**, продукцията се увеличава с продажбата на лицензионни услуги плюс всякакви подобни услуги заплатени от непазарни производители. Междинното потребление на отечествените издатели се увеличава със същата сума минус нетния износ на услуги свързани с авторските права. В допълнение, самите артисти могат да понесат разходи на средно потребление под формата на плащания към посредници (агенти). Добавената стойност се изменя от разликата между тези суми. Знакът не може да бъде определен предварително.

От гледна точка на **разходите**, крайното потребление на домакинствата се намалява от всякакви плащания на посредници прекатегоризирани от крайно потребление на домакинствата към междинното потребление. В допълнение, заплащанията за услуги свързани с авторски права на и от останалия свят, трябва да се отразява като внос и износ. В степента в която услугите свързани с авторски права се ползват от непазарни производители, колективното потребление ще нараства съответно.

От гледна точка на **приходите**, изменението на брутната печалба и приравнените към нея доходи следват от изменението на добавъчната стойност.

Както е очевидно от всичките три гледни точки, знакът на въздействие върху БВП не може да бъде определен предварително. Що се отнася до **прехода от БВП към БНП**, плащанията за услуги, свързани с лицензирането на използването на художествени оригинали са прекатегоризирани от доход от собственост към и от останалия свят, към внос и износ на услуги, правейки въздействието върху сделките с останалите части на света неутрално по отношение на БНП. Както и при въздействието върху БВП, знакът на влиянието върху БНП не може да бъде определен предварително.

Числен пример

Да предположим, че има плащания от отечествени издатели на местни артисти възлизащи на 1000 и че артистът не поема разходите на междинното потребление по продаването на лицензи за използването на неговите оригинали. Да приемем по-нататък, че вносът на такива услуги се равнява на 100 и износът на 300. Всички вносни и износни операции са с издателите, а не със самите артисти.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1300	P20	+ 1100
P60	+100	P50	+300

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
P20	+ 1100	P10	+ 1300
N1	+200		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
N2	+200	N1	+200

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
R40	- 100	N2	+200
N3	+0	R40	- 300

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
N4	+0	N3	+0

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
N5	+0	N4	+0

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

19. **Гаражи**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Изчислени разходи	315 (i)	3.64

Описание на изменението

ESA 95 постановява, че гаражите използвани от собственика на жилището за целите на крайно потребление, даже ако са отделени от жилището, се включват в разчетното извършване на жилищни услуги. ESA 79 не дава явна насока по отношение на такива гаражи. Решение 95/309/ЕО, Евратом на Комисията [1] относно принципите за оценка на жилищните услуги, изяснява ESA 79 по отношение на жилищата. То постановява, че само гаражи, които са неразделна част от жилищата, могат да бъдат включвани в изчисляването на действителния и разчетен наем на жилищата. По този начин съществува различие при третирането на гаражите използвани за цели на крайното потребление, които са разположени отделно от жилищата.

Последствия от изменението

Включването на разчетния наем на някои гаражи, притежавани от собственици наематели в сферата на производството засяга продукцията, добавъчната стойност, крайното потребление на домакинствата и брутната печалба и приравнените към нея доходи.

От гледна точка на **производството**, продукцията се увеличава с разчетния наем на собствените наети гаражи, включително когато междинното потребление нараства от разходите за поправки и поддържане, свързани с тези гаражи. Добавената стойност се увеличава с разликата между тези две суми.

От гледна точка на **разходите**, крайното потребление на домакинствата нараства от разчетния наем минус всякакви разходи за поправка и поддържане.

От гледна точка на **приходите**, брутната печалба и приравнените към нея доходи нараства съответно на изменението на добавъчната стойност.

Ако приемем, че разчетните наеми винаги ще превишават разходите за поправка и поддържане, изменението в третирането на някои гаражи води до нарастване на БВП.

Независимо от всякакви непреки въздействия върху дохода от собственост свързан с гаражите притежавани от чужди притежатели наематели, въздействието върху БНП ще бъде равно на това върху БВП.

Числен пример

Да предположим, че разчетните наеми на гаражите възлизащи на 1000 са включени в продукцията на жилищните услуги, и че междинното потребление (текущите разходи) възлизат на 50. Нито един от включените гаражи не е собственост на чужденци, нито пък местни лица притежават собствени наети гаражи, които да бъдат включени в чужбина.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1000	P20	+50
		P3B	+950

Сметка продукция				**Сметка генериране на доход**				**Сметка разпределение на разходите**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P20	+50	P10	+ 1000			N1	+950			N2	+950
N1	+950			N2	+950			N3	+950		

Сметка използване на дохода				**Капиталови сметки**				**Сметка други части на света**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P3A	+950	N3	+950			N4	+0			N5	+0
N4	+0			N5	+0						

[1] ОВ L 186, 5.8.1995 г., стр. 59.

20. **Такси за регистрация на лек автомобил, плащани от домакинствата**

Ключови дути

	ESA 79	ESA 95
Данъци	414	4.14
Данъци върху продукцията	417.1	4.20 (d)

Описание на изменението

ESA 79 не дава изрични насоки относно отчитането на таксите за регистрация на лек автомобил, плащани от домакинствата. Все пак обхватът на таксите, свързани с производството, е ограничен до облагания на производствените подразделения. Обичайната интерпретация на ESA 79 е, че по подразбиране таксите за регистрация на лек автомобил, плащани от домакинствата трябва да бъдат отчитани в графата смесени текущи плащания.

ESA 95 постановява, че таксите за регистрация на лек автомобил се отчитат в графата такси върху продуктите. Обхватът на таксите върху продуктите според ESA 95 вече не е ограничен до таксите, заплащани от производствените подразделения.

Таксите за регистрация на лек автомобил, плащани от домакинствата в качеството им на потребители, са прекатегоризирани от (вероятно) смесени текущи плащания (P69) към такси върху продуктите (P221).

Последствия от изменението

От гледна точка на **производството**, продукцията и добавената стойност към производствените цени (концепцията на ESA 79) се увеличава с прекатегоризираната сума. Продукцията и добавената стойност към базисните цени (концепцията на ESA 95) остават непроменени.

От гледна точка на **разходите**, крайното потребление на домакинствата се увеличава от прекатегоризираните такси за регистрация на лек автомобил.

От гледна точка на **приходите**, таксите свързани с производството и износа се увеличават с прекатегоризираната сума.

Като цяло въздействието върху БВП е несъмнено положително. При отсъствие на каквато и да било влияние върху прехода от БВП към БНП, ефектът върху БНП се равнява на този върху БВП.

Числен пример

Да предположим, че таксите за регистриране на лек автомобил възлизат на 1000 платими от потребителите са прекатегоризирани като такси върху продуктите.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1000	P3B	+ 1000

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
		P10	+ 1000
N1	+ 1000		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
R221	+ 1000	N1	+ 1000
N2	+0		

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
		N2	+0
N3	+ 1000	R221	+ 1000

Сметка използване на дохода

Използване		Ресурси	
P3A	+ 1000	N3	+ 1000
N4	+0		

Капиталови сметки

Използване			
		N4	+0
N5	+0		

Сметка други части на света

Ресурси		Използване	
		N5	+0

21. **Възнаграждения и надници в натура**

Ключови дути

	ESA 79	ESA 95
Средно потребление	324 (a)	3.71 (b)
Крайно потребление в домакинствата	320 (e), 628 бележка под линия 1	3.76 (b)
Компенсации на работниците	408 (j), 409 (a)	4.05, 4.06

Описание на изменението

Има две изменения въведени от ESA 95.

ESA 95 включва обезпечаването на спортните и почивни условия за работещите и техните семейства чрез възнаграждение в натура, докато ESA изрично изключва тези суми от прихода в натура, постановявайки, че вместо това те трябва да бъдат отчитани в графата за средно потребление на работодателите.

В допълнение има разлика в оценката на собствено произведени стоки и услуги, осигурени на работещите от техните работодатели. В ESA 95 те се остойностени по базисни цени. В ESA 79 те са оценени на сумата от производствените разходи (т.е. печалбата на производителя е по подразбиране равна на нула).

Последствия от изменението

От гледна точка на **производството**, продукцията нараства в случай на собствено произведени продукти доставени на работещите (в противовес на продуктите закупени от други производители). Междинното потребление намалява, тъй като някои разходни пера (покупки от други производители) са прекатегоризирани от междинното към крайното потребление. Добавената стойност се увеличава и при двете сметки.

От гледна точка на **разходите**, крайното потребление на домакинствата нараства с увеличението на стойността на дохода в натура.

От гледна точка на **приходите**, работното възнаграждение се увеличава със същата сума както трайното потребление на домакинствата.

БВП нараства с увеличението на възнаграждението в натура. **Преходът от БВП към БНП** ще бъде повлиян от всички пера в натура за работни възнаграждения от и за останалия свят, оставяйки знака на въздействие върху БНП неопределен предварително, макар че практически е сигурно той да бъде положителен в действителност.

Числен пример

Да предположим, че стойността на собствените стоки и услуги, осигурявани на работещите, нараства с 500. Да приемем по-нататък, че продукти на стойност 500 са прекатегоризирани от средно потребление на работещите в натура. Работните възнаграждения от и за останалите части на света не са засегнати от промяната на концепцията.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+500	P20	- 500
		P3B	+ 1000

Сметка продукция				**Сметка генериране на доход**				**Сметка разпределение на разходите**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P20	- 500	P10	+500	R10	+ 1000	N1	+ 1000			N2	+0
N1	+ 1000			N2	+0			N3	+ 1000	R10	+ 1000

Сметка използване на дохода				**Капиталови сметки**				**Сметка други части на света**			
Използване		Ресурси		Използване		Ресурси		Използване		Ресурси	
P3A	+ 1000	N3	+ 1000			N4	+0			N5	+0
N4	+0			N5	+0						

22. **Лицензи за използване на нематериални непроизводствени активи**

Ключови думи

	ESA 79	ESA 95
Нематериални непроизводствени активи	309 (b)	7.43
Роялти	436 (c)	3.70 (f)

Описание на изпенението

При ESA 95 продажбите и покупките на лицензи за използване на нематериални непроизводствени активи (патенти, търговски марки, авторски права и други) се отчитат при продукцията и потреблението съответно. При ESA 79 такива плащания се разглеждат като плащания по доход от собственост.

Последствия от промяната

От гледна точка на **производството**, продукцията нараства със стойността на такива лицензионни плащания получени от местни пазарни производители. Междинното потребление нараства с плащанията на националните производители към местни, както и чуждестранни собственици на основни нематериални активи. Знакът на въздействие върху добавената стойност следователно не може да бъде определен предварително.

От гледна точка на **разходите**, крайното потребление на домакинствата нараства с лицензионните плащания (ако има такива) плащани от домакинствата в тяхното качество на потребители. Колективното потребление нараства със сумата на плащанията минус доходите от лицензионни плащания на непазарни производители. Износът и вносът се увеличават със сумата на лицензионните плащания от и за останалия свят.

От гледна точка на **приходите**, брутната печалба и приравнените към нея доходи се променя в същата степен както и добавъчната стойност.

Поради сделките с останалия свят, знакът на влияние върху БВП не може да бъде определен предварително. При **прехода от БВП към БНП** доходът от собственост от и за останалите части на света намалява със сумите прекатегоризирани към внос и износ на услуги. При условие че поне една съставка на крайното вътрешно ползване се увеличава като следствие на промяната в концепцията, знакът на въздействие върху БНП ще бъде положителен.

Числен пример

Да предположим, че местни лица получават лицензионни плащания в размер на 1000 и имат разплащания за 700. Непазарните производители имат разходи за лицензионни плащания възлизащи на 50 и никакви приходи. Износът на лицензионни услуги е равен на 500 и на вносът на 200. Домакинствата като потребители не извършват лицензионни плащания.

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1050	P20	+700
P60	+200	P3B	+50
		P50	+500

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
P20	+700	P10	+ 1050
N1	+350		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
		N1	+350
N2	+350		

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
R40	- 200	N2	+350
N3	+50	R40	- 500

Сметка използване на доходи

Използване		Ресурси	
P3A	+50	N3	+50
N4	+0		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
		N4	+0
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0

23. **Гербов налог**

Ключови дати

	ESA 79	ESA 95
Данъци върху продукцията	417.2	4.20
Други данъци, свързани с продукцията/разни текущи трансфери	417.3, 495	4.23

Описание на изменението

ESA 95 постановява, че гербовите налози се отчитат при таксите върху продуктите. ESA 79 третира гербовите налози платени от производителите като другите такси, свързани с производството P22. Не са дадени изрични инструкции относно онези гербови налози плащани от домакинствата в тяхното качество на потребители. При липса на инструкции за противното, такива гербови налози следователно са отчитани като смесени текущи плащания P69.

Последствия от изменението

От гледна точка на **производството**, продукцията нараства с общата сума на гербовите налози. Междинното потребление се увеличава с частта от гербовите налози, която се заплаща от производителите. Добавената стойност нараства с разликата между всичките гербови налози и гербовите налози включени в междинното потребление на пазарните и непазарните производители.

От гледна точка на **разходите**, крайното домакинско потребление нараства с гербовите налози платени от домакинствата в качеството им на потребители. Формирането на брутния основен капитал се увеличава със сумата на гербовите налози върху съвкупните разходи по транспортирането.

От гледна точка на **доходите**, изменението на брутната печалба и приравнените към нея доходи е равно на това на добавъчната стойност.

Въздействието върху БВП е несъмнено положително. Тъй като **преходът от БВП към БНП** не е повлиян от концептуалното изменение, въздействието върху БНП се равнява на това върху БВП.

Числен пример.

Да предположим, че гербови налози на обща сума 500 са прекатегоризирани от други такси свързани с производството към такси върху продуктите, и че смесени текущи трансфери възлизащи на 500 са прекатегоризирани към такси върху продуктите. От гербовите налози платени от производителите 250 се отнася до междинните разходи и 250 до формирането на брутния основен капитал (съвкупни разходи по транспортиране).

Счетоводна обработка в опростените национални сметки: изменения сравнени с регистрирането според правилата на ESA 79.

Сметка стоки и услуги

Ресурси		Използване	
P10	+ 1000	P20	+250
		P3B	+500
		P41	+250

Сметка продукция

Използване		Ресурси	
P20	+250	P10	+ 1000
N1	+750		

Сметка генериране на доход

Използване		Ресурси	
R20	+500	N1	+750
N2	+250		

Сметка разпределение на разходите

Използване		Ресурси	
		N2	+250
N3	+750	R20	+500

Сметка използване на доходи

Използване		Ресурси	
P3A	+500	N3	+750
N4	+250		

Капиталови сметки

Използване		Ресурси	
P41	+250	N4	+250
N5	+0		

Сметка други части на света

Използване		Ресурси	
		N5	+0